

Eesti Vabariigi Põhiseadusliku Assamblee
VII toimkonna koosoleku protokoll nr.9

19. oktoobril 1991

Koosoleku algus kell 10.00

esimees	Koosolekut juhatas VII toimkonna	Kalle Jürgenson
	Koosolekust võtsid osa	
toimkonna liikmed		Rein Arjukese Hillar Eller Ants Erm Ott Kool Toomas Kork Viktor Korrovits Vello Saatpalu

Päevakord:

1. Parandused ja täiendused J.Adamsi põhiseaduse projekti 14 peatüki kohta.
2. Ekspertide osavõtt toimkonna tööst.

1.

Otsustati läbi arutada J.Adamsi projekti 14.peatükk paragrahvide kaupa.

§117

V.Saatpalu - välja jäätta, R. Arjukese - nagu Jürgensonni tekstis; A.Erm - välja jäätta; H.Eller - Jürgensonni tekst; V.Korrovits - jäätta sellisenä sisse; O.Kool - välja jäätta, kui sisse, siis Jürgensonni tekst; T.Kork - minu poolt esitatud tekst; Jürgenson - toetan oma teksti.

Otsustati §117 sõnastada järgnevalt:

"Kohalikku elu korraldavad seaduse alusel iseseisvalt tegutsevad omavalitsused".

Poolel - 6, vastu - 2.

§118 lg.1

Esitati kolm arvamust: 4 toimkonna liiget - jäätta sellisenä sisse; 2 - välja jäätta; 2 - lisada sõna "maakonnad".

O.Kool: Kui jäätame määramatuks, siis tuleks ka §117 välja jäätta.

Otsustati: Teha juurde kaks varianti. Üks, kus lisada maakonnad ja teine, kus see 16ige üldse välja jäätta.

§118 lg.2

Otsustati: Lg.2 välja jäätta.

Poolel B, vastu -

§118 lg.3.

V.Saatpalu - välja jäätta; R.Arjukese - osa sisse; A.Erm - sisse jäätta; V.Korrovits - sisse; H.Eller - välja; O.Kool - välja; T.Kork - välja; K.Jürgenson - välja.

Otsustati: §118 lg.3-st esimene lause välja jäätta.

Sama lõike teise lause sissejätmise poolt oli 4 ja väljajätmise poolt 4.

Otsustati: Esitada ka teine variant, kus §118 lg.3 on välja jäetud.

§118 lg.4

V.Saatpalu - välja; R.Arjukese - välja; A.Erm ja V.Korrovits - sisse, kuid tõsta teiseks lõikes antud S-s. Eller - välja; O.Kool - välja, K.Jürgenson - välja.

Otsustati: Viia see lõige sellesse paragrahvi, mis käsitleb määavanemata.

§119 lg.1

Otsustati: 7 poolt ja 1 vastu - häältega sõnastada nii nagu K.Jürgenson poolt esitatud projektis:

"Omavalitsuse esindusorganiks on volikogu, kellel on oma ülesannete täitmisel läpliku otsustamise õigus kui seadusest ei tulene teisiti".

Jätta välja mõlemad variandid J.Adamsi tekstist.

§119 lg.2

Otsustati: Välja jäätta. Poolt hääletas 8, vastu ei olnud keegi.

§120

Otsustati: Loobuda J.Adamsi tekstist ja sõnastada paragrahv kahes lõikes järgmise tekstiga:

lg.1 "Omavalitsuse volikogu valitakse neljaks aastaks üldisel, otsesel, ühetaolisel ja salajasel hääletamisel".

lg.2. "Valimisel on häälteõiguslik antud omavalitsuse haldusalal elav isik, kes on valimiste päevaks seal elanud valimisseaduses ettenähtud aja".

Ülalnimetatud tekstide poolt oli 8 toimkonna liiget, vastu ja erapooletuid ei olnud.

Otsustati, et juhul kui põhiseaduses muutub Riigikogu volituste tähtaeg, siis ka §120 tähis muudatus. Praegu seda teksti ei märgi, kui tekib selline olukord, esitab K.Jürgenson PA-le täienduse. Põhimõte, et volituste tähtaeg oleks sama kui Riigikogul.

§121

Otsustati: J.Adamsi teksti mitte aluseks vältta. Sõnastada paragrahv V.Saatpalu tekstis toodud kujul:

"Kohalikul omavalitsusel on oma võimkonna piires õigus:

- teha otsuseid, anda määrusi ja korraldusi;
- kehtestada ja koguda makse ning panna peale koormisi;
- moodustada teiste omavalitsustega liite ja ühisasutusi.

Poolelt 8, vastu -.

§122

V.Saatpalu: Minu tekstis on ettepanek jäätta välja lg.1 ja sõnastada terve paragrahv järgmiselt: "Kohalikul omavalitsusel on kohustus koostada iseseisev eelarve."

R.Arjukese: Jätta sisse, et volikogu moodustab kohaliku täitevvõimu, eelarve küsimus viia eraldi paragrahvi.

A.Erm: - Moodustab täitevvõimu, jäätta ka linna ja vallavõimu moodustamise. Tuua sisse osavalla (linnaosa) mõiste. Eelarve eraldi paragrahv.

H.Eller: J.Adamsi tekstis panna punkt sõna "linnavalitsuse" järgi. Eelarve edasi.

O.Kool: Kohalik volikogu moodustab kohaliku täitevvõimu.

T.Kork: Toetan Kooli ja Saatpalu teksti.

V.Korrovits: Olen J.Adamsi teksti poolt.

K.Jürgenson: Toetan V.Saatpalu variandi.

Otsustati §122 lg.1 sõnastada järgmiselt:

"Omavalitsuse volikogu moodustab kohaliku täitevvõimu".

Sellise sõnastuse poolt 8, vastu -.

Kalle Jürgenson teeb ettepaneku sõnastada lg.2, kust tulub sätestada otsustusõiguse delegeerimise võimalus täitevvõimule, osavallale (linnaosalale).

T.Kork: Võiks kasutada mõistet "vallaosa".

A.Erm: Kas see läik ei võiks olla õiguste juures, minul oli see eraldi paragrahvina.

V.Korrovits: See, et võib täitevvõimule midagi juurde panna on iseenesestki selge.

A.Erm: Teen ettepaneku sõnastada lg.2 järgmiselt:

"Volikogu võib oma otsustusõigusi anda valla- või linnaosalale.

Selle ettepaneku poolt oli 7, 1 erapooletu.

Otsustati: J.Adamsi projektist läige 2, mis puudutab eelarvet, välja jäätta.

Poolelt - 8, vastu -

§123

Otsustati: J.Adamsi projektist §123 sellises sõnastuses välja jäätta.

Poolelt 8, vastu -

Otsustati: Esitada §123 järgmises redaktsioonis: lg.1 "Omavalitsusel on oma iseseisev eelarve".

lg.2 "Seaduse kohaselt omavalitsusele pandud täiendavate ülesannetega seotud kulud kannab riik".

§123 Ülaltoodud redaktsiooni poolt oliu - 8, vastu ja erapooletuid ei olnud.

§124

Otsustati: Jätta §124 sellisel kujul välja, kuna ta kordab sõna-sõnalt põhiseaduse eelnõu §24.

Poolt - 8, vastu ja erapooletuid ei olnud.

K.Jürgenson: Teen ettepaneku formuleerida §124 minu poolt esitatud teksti järgi.

V.Saatpalu: Mina jätksin kõik need küsimused seaduse lahendada.

V.Korrovits: Jätksin K.Jürgensonni tekstist välja 3.18ike.

A.Erm: Jätksin ainult 1.18ike.

H.Eller: Ei ole nõus K.Jürgensonni tekstiga.

Otsustati: Esitada §124 järgmises redaktsioonis:

lg.1 "Volikogu valib oma liikmete hulgast esimehe, kes juhib ja korraldab tema tegevust".

lg.2 "Volikogu valib ametisse valla- ja alevivanema ning linnapea, kes juhib kohaliku täitevvõimu tegevust."

Poolt - 6, vastu - 1, erapooletuid - 1.

§125

V.Saatpalu: Terve paragrahv välja jäätta, see on kohalike omavalitsuste seaduse küsimus.

R.Arjukese: Toetan K.Jürgensonni teksti, ainult 2.18ige ei ole vajalik.

A.Erm: Adamsi tekst ei ole vajalik. Kuid, kas me suudame reglementeerida maavanema paikapanemise?

H.Eller: Kui võtta Adamsi tekst, siis tuleb seda lühendada, redigeerida. Kuid K.Jürgensonni tekstiga ka ei ole päri.

D.Kool: Jätksin Adamsi teksti täiesti kõrvale, vaataksime, mis saab teha Jürgensonni tekstiga.

A.Kork: Jätta tekstist ainult viimane lause ja vormistada see järgmiselt: "Teise astme omavalitsuste korraldus ja nende esinduskogude kujundamise alused määratatakse seadusega".

K.Jürgenson: Sellisel juhul me lükkaksime küsimuse sisulise lahenduse edasi. Kindlasti peaks olema, kust tuleb maavanem.

A.Erm: Jätta K.Jürgensonni tekstist 1 ja 2.18ige.

H.Eller: J.Raidla projekt ei räägi teisest tasandist ja viib maavanema riigivanema peatükki. Maavanema nimetab riigivanem valitsuse ettepanekul.

V.Saatpalu - peaks olema nimetus "maahärja" ja peaks käsitletama teises peatükis. Kandidaat esitatakse volikogude poolt.

Hääletati, kes on selle poolt, et kohalike omavalitsuste peatükis käsitleda maavanema küsimust.

Poolt 6, vastu 2.

§125 otsustati esitada järgmises redaktsioonis:
"Omavalitsuste volikogude poolt esitatud maavanema kandidaadi nimetab ametisse riigivanem".

Selle poolt 6, vastu 2.

Järgnevalt võeti arutluse alla K.Jürgenson projekti §125 lg.3 sõnastus:

"Regionaalsete küsimuste korraldamiseks moodustatakse maavanema poolt juhitav esinduskogu, kuhu kuuluvad omavalitsuste volikogude poolt valitatud esindajad."

O.Kool: Toetan seda.

R.Arjukese: Toetan, kuid väljaarvatud sõna "maavanema poolt juhitav".

V.Saatpalu: Kõik sõltub sellest, kuidas otsustab PA §118 lg.1 teksti. Kui §118 lg.1 jäääb välja - sobib minu tekst. Kui antakse selles loetelu, vald, alev, linn" - ainult siis Jürgenson'i tekst ja alternatiivina A.Korgi poolt esitatud projektist §125. Kui §118 lg.1 loetelule "vald, alev, linn" lisatakse ka "maakond" - siis sobib minu tekst.

Hääletati, kas võtta §125 sisse K.Jürgenson projektiist §125 lg.3.

Poole 4, vastu 4.

Otsustati: Vormistada §125 lg.2-s kolm alternatiivi. Need oleksid K.Jürgenson'i, V.Saatpalu ja T.Korgi projektides esitatud tekstit.

II.

Otsustati kutsuda VII toimkonna juurde ekspertideks:
Sulev Lääne - Eesti Vabariigi Valitsuse nõunik
Andrus Ristkok - EV Ülemnõukogu haldusreformi komisjoni esimees
Sulev Mältssemees - EV Ülemnõukogu Presiisiumi haldusreformi ekspertkomisjoni esimees.

S.Lääne ja S.Mältssemeha nõusoleku osaleda eksperdinä selgitab välja V.Saatpalu ja A.Ristkokiga lepib kokku H.Eller.

Järgmine koosolek otsustati läbi viia 25.oktoobril k.a. kell 10.00.

Koosolek lõppes kell 15.30.

Toimkonna esimees

Kalle Jürgenson